

SISEMINISTEERIUM

Lp Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja Digiministeerium

Teie: 27.06.2025 nr JDM/25-0714/-1K

Meie: 29.08.2025 nr 1-7/205-7

Keskse teabe edastuse ja dokumentide kättetoimetamise tõhustamise lahenduse väljatöötamise kavatsuse kooskõlastamine

Austatud justiits- ja digiminister

Justiits- ja Digiministeeriumi soov leida lahendusi, kuidas teavet edastada ning dokumente kätte toimetada vähemate kuludega ja kiiremini, samuti soov ühtsemalt reguleerida elektroonilist kättetoimetamist, on igati tervitatav. Seega täname, et esitasite kooskõlastamiseks keskse teabe edastuse ja dokumentide kättetoimetamise tõhustamise lahenduse väljatöötamise kavatsuse (edaspidi *VTK*).

Siseministeerium pooldab riigis keskse teabe edastuse ja dokumentide kättetoimetamise kasutuselevõttu, et täita riigi digiarengu strateegilisi eesmärgi. Nõustume, et riigis on kättetoimetamise põhimõtete ühtlustamine oluline. Dokumentide kättetoimetamine ja teabe edastamine peab olema ajaliselt kindlaks tehtav ning toimuma turvalises keskkonnas, kasutades selleks kuluefektiivset infotehnoloogilist lahendust.

Küll aga leiame, et esimeses etapis ei saa keskne lahendus olla kohustuslik. Selleks vajab lahenduse väljatöötamine eelnevat detailsemat tehnilist analüüsi, koostööd asutustega ja järkjärgulist tegevuskava. Samuti tuleb sätestada tingimused, millisel juhul on keskse lahenduse kasutamine kohustuslik ning millistel juhtudel nõue ei kohaldu. Järkjärguline keskse lahenduse kasutuselevõtt tagab, et asutused saavad hinnata keskse süsteemiga liidestumise sobivust, sh liidestumise kulu, süsteemi sobivust ja piiranguid.

Siseministeeriumi valitsemisala asutustes on valdavalt juba kasutusel elektrooniline teabe edastus ja dokumentide kättetoimetamine, mille võimaldamiseks on arendatud iseteeninduskeskkonnad või muud infotehnoloogilised lahendused. Samas tuleb arvestada, et Siseministeeriumi valitsemisala vastutusvaldkonnas on menetlusosalisteks muuhulgas välismaalased, kellel ei pruugi olla võimalik kasutada digitaalseid lahendusi, mistõttu on vajalik säilitada ka paberil teabe edastamise või dokumentide kättetoimetamise võimalus. Seega juhul, kui liikuda keskse lahenduse suunas, peab lahenduse rakendamisel olema võimalik arvestada konkreetse menetluse ja protsessi eripäradega.

VTK pinnalt ei selgu üheselt, kas ja milline saab olema seos tänase kättetoimetamisportaali, riikliku postkasti ja planeeritava lahenduse vahel, kas kättetoimetamisportaal on osa riiklikust postkastist, st integreeritud riiklikku postkasti? Ka on VTK regulatiivsete võimaluste kirjelduse

punkt (alapunkt 3, lk 10) mõneti vastuoluline ning ei selgu, millistel juhtudel on planeeritava lahenduse kasutuselevõtt kohustuslik.

VTK-st ei selgu ka lahenduse rakendamisega kaasnevat kulu. Selleks, et võimalikes kulukomponentides kaasa rääkida, sh hinnata, mis kulu jääb keskse teenuse kanda ja mis kulu liidestuja kanda, on oluline lahenduse väljatöötamisel kokku leppida selge rollijaotus ja juhtimismudel. Olukorras, kus VTK seab eesmärgiks kulude kokkuhoiu, ent ei hõlma asjakohast tasuvusanalüüsi, mis võtaks arvesse kõiki kaasuvaid kulusid, sh kõikide liidestuvate asutuste arenduskulusid ning investeeringute mahakandmise kahjusid, ei ole võimalik anda hinnangut, kas VTK-ga pakutav lahendus on kulutõhus ning taotletav eesmärk üldse saavutatav. VTK-s puuduvad andmed, mis võimaldaks eesmärgi saavutamist mõistlikult kontrollida. Kulutõhususe analüüs eeldab ka selget kindlasti liidestuvate, võib-olla liidestuvate ja kindlasti mitte liidestuvate teenuste eristamist, et oleks võimalik hinnata, millised on keskse lahenduse kulutõhususe vahemikud ning milline on minimaalne liitunute maht kulutõhususe saavutamiseks.

E-teenuste piiramise võimaldamine vajab kindlasti laiemat ja detailsemat arutelu ning VTK faasis arvamuse avaldamiseks taustainfot napib – kas ja milline on proportsionaalne ja kohane meede taotletava eesmärgiga. Igal juhul ei tohi piiramise rakendamise korral ohtu sattuda inimese elu või tervis, aga samuti ei tohi jääda kättesaamatuks igapäevast (esmast) toimetulekut mõjutavad teenused. Lisaks vajab e-teenuste piiramine vastavaid arendusi seda pakkuvas infosüsteemis.

Eeltoodut kokkuvõttes Siseministeerium kooskõlastab esitatud VTK, kuid palume eelnõu ettevalmistamisel arvestada ülaltoodud tähelepanekutega ning kaasata analüüside koostamiseks vajalike andmete saamiseks ning erinevates aruteludes osalemiseks ka Siseministeeriumi ja vajaduse korral Siseministeeriumi valitsemisala asutuste teenistujaid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Igor Taro
siseminister

Kertu Nurmsalu 6125084
kertu.nurmsalu@siseministeerium.ee

Anna-Liisa Tampuu 53631513
anna-liisa.tampuu@siseministeerium.ee